

Beke Sándor

Zongoraszonáta

A szürkületben dalt hallottam az erdőből,
a cserefák alól jött a dal, furcsa volt.
Nap búcsúzott, Hold köszöntött —
én hallgattam a muzsikát.
S miközben a dallamokhoz közeledtem,
megdöbrentem, amikor megláttam:
sárgulni készülő cserefák alatt
fehér versenyzongorán
lenge mezei virág-köntösben
önfeledten zongorázott
a szerelmesen búcsúzkodó nyár.

Lány virágmezőben

A lány a virágmező közepén állt,
mint egy szerelmes verscsokorban.
Ő, a meglepődött múzsa,
aki egyszerűen
csak gyönyörködött
e boldog szigeten
a nyíló virágokban.

Lelke a szirmokkal
együtt hullámozott,
lágy szellők
s égi madarak dalai
becézgették a lelkét
a földi édenben,
— mintha Isten kertjében
a regés virágkozmoszban —,
mely elbájolta őt.

A szeretet fókuszában
az egész virágkert az övé volt,
csak ő ezt nem tudta.
Neki ajándékozták azt
titokban s névtelenül.

Csak szívével szemlélte
a kert édeni álomképét,
a sokszínű köntöst öltő
elragadó virágokat.

Valaki messziről nézte Őt:
örömtáncot járó,
virággá változó testét
a boldogság szigetén,
az édenkert közepén.

Valaki messziről figyelte Őt.
Nem Isten volt az,
hanem egy ember.

Egy ember,
aki szerette
Őt.

Őszi szivárvány

Énekel a lassan építkező őszi,
eső után halkán,
szeszélyesen muzsikál;
nyáresti dalokat idéz még szívemben
a narancsszínű verőfényes táj —
Bodor fellegek díszítik
az ég borongós asztalát,
díszítsd fel hát, kérlek, őt,
és tálald rajta nekem
titokzatos szíved kincsét,
az őszi szivárványt.

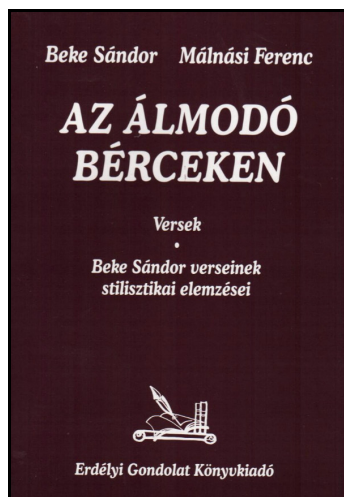
A szénásszekér

A füstifecskék hamarosan itt hagyják
fészkeiket az ereszek alatt,
a gólyák nemsokára lerepülnek
a piros kémények tetejéről
s csapatokba verődve az utolsó
békafalatokat eszik a sásban.
Vége a nyárnak,
de Te itt vagy még velem.
A mezőn megszáradt már
a lekaszált széna.
A megrakott szekér fölött,
a nefelejcs égen varjak kárognak.
A szénásszekér körül
serény legények veszik villahegyre
azt a virágkoszt,
amit képzeletemben
neked ültettem
és ápoltam Isten kertjében.
Megszáradt már minden virág
az apró boglyákban.
A szarkaláb a réti imolával,
a kényes harangvirág
a mezei margarétával,
a vérehulló fecskéfű
az ezüstös hölgymállal,
a kakukkfű a sóvirággal ölelkezett,
s képzeld,
a fekete nadálytő az ide tévedt
búzavirággal gabalyodott össze,
a bábakalács a foltos árvacsalánnal,
a konkoly a pásztortáskával,
s egymásba csavarodva
a csillagpázsit a mezei árvácskával,
s az összes fűfajtával együtt
a villahegyen jutott fel
a magasodó szénásszekérre.
A Napnak már nincs ereje fölöttünk,
de vöröslik,
ég még,

mint a szerelem
 az istenadta emberformában,
 a testben.
 Hamarosan előbukkan
 a földből az őszi kikerics,
 szép, sima lesz a mező,
 mintha valaki
 különös rendet teremtett volna rajta,
 évszakváltás előtt lekaszálta
 szőnyegéről szeretett virágainkat.
 Rend lesz most és tisztaság
 a réten, a mezőn.
 Csak az utolsó mezei virágok
 hullámzó emléke
 marad nekünk,
 és az az álom,
 amely a tied lesz,
 amit én álmodtam meg neked
 a sárguló tölgyek alatt,
 ahol egy virágmintás
 fehér zongoránál
 te játszottál kotta nélkül
 s akit én szívemben
 búcsúzkodó nyárnak neveztem.

Kiadványaink

2016-ban megjelent

Csontos Márta

A vén lepkegyűjtő

Salvador Dalíval a tengeren

A lepkék árbocra fűzve feszülnek
észak-nyugati irányba, alvadt
tengerbe merül a Nap, s a vén
lepkegyűjtő tűhegyre szúrja megát,
hogy ő legyen a vezérpille a kollekcióban,
s egyszer, a nagy metamorfózisban
majd szárnyra keljen, mint tavasszal
az égi textúrába igyekvő madárhangok.

Köpenyét hiába tapogatja a kóborló
szél, még nem mozdul — magányosan
néz a kavargó homályba a felhők alatt.
Lehet, hogy már bánja, miért nem egy
virágoskertben ér véget földi pályafutása
egyetlen rózsára tűzve, ahonnan sziszifuszi
erőfeszítéssel próbálja a kozmikus fényben
birtokba venni a Lehetetlent.

Álmodik a valóság

Nem látod, hogy hamis a
fény? Ez csak a belső világ
illúziója, ahol takarásban marad
a lélek, s te ott maradsz az
üresség övezetében, ott
zúzod szét arcod festett
cserepeit, mert gyűlölöd
rosszul sikerült utánzatodat.

Színeidbe belefolyt egy mű-
rózsafa vére, a rögtönzött
világragyogásban feltálad
kincseidet virtuális terítékre,

csak a harmadik szemeddel tudod
letapogatni a képeket — azt hiszed,
lehetőséged határtalan, szekered
repítéd az ég mennyezetére.

Tányérodon roskadozik az élet,
talpadról feloldod a kerékféket,
borítékodban engedélyezve
egyéni boldogságod pecsétje,
agyadban a humán massa
mezítelen gyönyörök követelése.

Felfegyverezted magad a
képzelet morálja ellen, ízekre
szedted a gondolatot, mely
egy belső utazás reményében
átsegítene a halhatatlanság
megtapasztalható ürességébe.

Már bejártad a külső valóságot,
a szabadság feelingje átítatta
minden sejtetedet, örültél, hogy
kedvedre élni hagynak, élvezted
a rohamát az átprogramozott
tavasznak, ölbe kaptak a vágyak,
zászlót lendítve egy véget nem
érő éjszakának, mikor hirtelen
zátonyra futott a fémjelzett álom.

Most ott ülsz egy lakatlan szigeten,
békéd lélegzik melleden, s a megszerzett
magány jogán már nem vagy más, mi lehetnél.

P. Buzogány Árpád

Programvers, aprócska falvakért

Ültél tornácon, ősszel, délután,
mikor levelet hajt a szél s bután
az ágak is mind-mind bólogatnak
régóta elszállt tűzmadaraknak?

Láttál kőlépcsőt vidám tavasszal,
s mellette kerek kőből az asztal,
az eső első csöppje ha csattan,
felinná abban a pillanatban?

Kő langyossága tenyered alatt
ismerős, akár a kenyérfalat,
illatozik is neked nyáreste,
mikor rőt felhő van égre festve.

A hajnal csöndjét régről ismered?
Hangos madarak ébrednek veled,
trilláik között csöndmásodpercek —
időtlen idők, te álmos herceg.

Altatott nyári vihar zúgása,
súlyos esőben jég kopogása?
Apró kemencés kánikulában
ültél diófák nagy árnyékában?

Brauch Magda

Boldog gyermekkor

*„Én félek
Az élettől és sötétől
Mely mindenütt kegyetlenül élér
.....
Sírok, sírok, mindig csak egyedül
és senki meg nem értett még soba”*

(Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panaszai)

Boldog gyermekkor.

Van ilyen?

Vagy csak így szokás emlegetni?

Nem akarok pedagógiai vagy pszichológiai fejtegetésekbe bocsátkozni, hogy miért nem lehet — vagy netán lehet? — maradéktalanul boldog egy (illetve a) gyermek.

Nem szándékom Móricz Zsigmond, József Attila, a munkásíró Nagy István gyermekkorával vagy Dickens kis hőseinek sorsával példálózni, de még Ottlik Géza katonaiskolában „nevelt”, éjjel-nappal rettegő diákjainak életével sem (Iskola a határon). Ezek szélsőséges esetek, bár eléggé gyakoriak. Aztán ott vannak a szülőktől eltaszított — nem kívánt, „nem tervezett” — gyermekek, az árvaházban neveltek, vagy a durva, részeges, állandóan civakodó, netán verekedő — és őket is bántalmazó — szülők gyermekei. Ezrével, tízezérel, százezérel.

De valóban hagyjuk az egyértelműen negatív helyzeteket.

Kosztolányi Dezső jómódú család „úri” gyermeke volt. Szülei nyilván szerették, talán kényeztették is, mindent megadtak neki, mégsem tudták megvédeni a kétségektől, a szorongásoktól, az érthetetlen élethelyzetek okozta — bizonyára alaptalan — félelmektől:

*„Oly ismeretlen ez a Nagyvilág,
s olyan borzasztó a sötét szoba.
Lábujjbegyén kell járni a világban,”*
írja a fent idézett ciklusában.

Valós emlékei ezek vagy fikciók? Mindegy. A hangulatok megőrződnek. A hangulatok nem hazudnak.

* * *

Hagyjuk most már a költőket is. Érzékenyebb lélekkel születtek, mint az átlagemberek, ilyenek lehettek már gyermekkorukban is. Nézzünk meg inkább egy átlagos gyermekorsot.

Volt egyszer egy gyermek. Egy kislány. Nevezzük Marikának.

Kisgyermekként élte át a világháborút, a szülőföldről való menekülést, de ez nem viselte meg különösebben. A bombázást, az óvóhelyre szaladgálást inkább kalandnak fogta fel. Azt hihette, ez így természetes, hozzátartozik az élethez.

Nem emlékszik rá, hogy egyszer is félt volna, arra sem, hogy később — a háború utáni nehéz években — egyszer is éhezett vagy fázott volna. Veszekedés sem volt otthon soha. A körülményekhez képest mindent megkapott: mesekönyveket, ifjúsági regényeket, játékokat. Zongorázni tanult, ritmikus tornára járt.

Ugye milyen boldog gyermekkor?

Vagy mégsem?

Marika nagyon érzékeny gyermek volt. Sokat nevetett, sokat sírt. Mindenem tudott nevetni, de sírni is. Szeretett nevetni, szeretett sírni, néha hirtelen váltott át egyikből a másikba, általában akkor, ha rászóltak, hogy fejezze már be a kacagást, ne nevéssen a „semmin”, mint egy bolond. Ezzel egyből elromlott a jókedve, de a sírást igyekezett magába fojtani, hiszen olykor sírni is a „semmin” szokott. Főleg olvasmányai indították el könnyeit, Edmondo de Amicis Szív című könyvének kissé giccsízű történései, a Légy jó mindhalálig Nyilas Misijének (csöppet sem giccsesen ábrázolt) sorsa, akinek szavaival gyakran egyetértett: „*Én nem akarok a gyermekek között élni. Én nem akarok a felnőttek között élni*”.

* * *

Boldog gyermekkor?

— Téged Lenkének kellett volna keresztelni, mert az vagy: ügyetlenke — mondták neki a felnőttek.

Mitől volt a kitűnő tanuló, a háztartásban is segítő, szépen kézimunkázó kislány ügyetlenke?

Talán második elemista volt, mikor szűkebb társasággal kirándulni mentek az erdélyi város körüli hegyes-dombos vidékre. Szép volt az idő, kellemes a társaság, hívogató a táj. Marika boldog volt, hogy kiszabadult a belvárosi zárt lakásból, szaladgált, énekelt, virágot szedett, élvezte a kirándulást. Aztán egyszer egy meredek lejtőhöz értek. Nem mert nekifutni, arra kérte édesanyját, kerüljék meg ezt az utat, hiszen pár méterrel távolabb könnyebben le lehet jutni a völgybe.

Az egész kerülőút nem okozott egy-két percnél hosszabb lemaradást, de ennyit mégis várni kellett rájuk.

— A gyerek nem mert leszaladni a lejtőn, alföldön nőtt fel, nincs hozzászokva — mentegetőzött édesanyja (bár valószínű, hogy ő maga se szívesen vágott volna neki a meredeknek, könnyű, kivágott szandáljában).

Hát ezért lett Marika ügyetlenke. Az igaz, hogy a meredek utakat sem szerette meg. De ezek után hosszú időre elment a kedve mindenféle kirándulástól.

Boldog gyermekkor?

Akkor miért vésődtek be olyan mélyen és kitörölhetetlenül a különben jelentéktelennek tűnő, visszás emlékek egy gyermek lelkivilágába, hogy később bármikor felidéződnek? Akkor is, ha az a gyermek nem lesz költő, mint Kosztolányi, és nem szenved valóságosan, mint József Attila?

Marika mindig rosszul viselte el az igazságtalanságot. Fájt neki, hogy az elemi iskolában képességei ellenére gyakran mellőzték, félre állították. Pedig — mint minden gyermek — szeretett volna kitűnni.

Aztán 12 éves korában megérte addigi életének legboldogabb eseményét. „Hivatalosan is” a legjobbak közé választották, és erről a kitüntetésről lépten-nyomon árulkodott a nyakába kötött vörös nyakkendő. Boldogan viselte, még otthon is, és meg sem fordult a fejében, hogy ez egyes felnőttekben visszatetszést kelt. Nem értett a politikához, számára az orosz nyelv lecke volt, az énekarban dalolt szép, szomorú orosz dalokat nagyon kedvelte, és zongorán is szívesen játszott. A vörös nyakkendő az elismerést, a megbecsülést jelentette számára, amit végre megkapott.

Egyik este szomszédjuk névnapjára ment át, hogy édesanyjával együtt felköszöntse őt. Eszébe sem jutott levenni a pioníryakkendőt, hiszen büszke volt rá.

A nagy ebédloasztalt körülülő, főleg idősödő, boros hangulatban lévő férfiak, a nyakkendőt látván, gúnyos megjegyzésekkel kísért harsogó kacagásban törtek ki.

Marika arca olyan piros lett, mint a nyakkendője. Könnyek között rohant ki a szobából. Már nem hallotta, mikor édesanyja — az ünnepetet felköszöntő szavak helyett — így szólt a gúnyolódo társasághoz:

— A lányom nyakkendőjén derültek az urak? Nem gondolják, hogy szebb, mint a horogkereszt?

A légy zümmögését meg lehetett volna hallani a szavait követő csendben.

De Marika ezt a pillanatot sem tudta soha többé elfelejteni. Mint sok más visszás emléket sem.

Boldog gyermekkor?

* * *

Ezek a régi történetek. Marika gyermekkkora a múlté. József Attila, Nagy István, Móricz Zsigmond gyermekkorának történetei már régebbiek. Azóta nagyot változott a világ. A mai komputeres, mobiltelefonos és egyéb technikai csodákkal tarkított világban élő gyermekek bizonyára boldogok. Szüleik autóval viszik őket az óvodába, iskolába, kirándulni, nyaralni. Bejárhatják az egész világot, minden álmuk, kívánságuk — netán követelésük — valóra válhat.

Már akinek. Mert vannak olyan gyermekek is, akik nem gépkocsival száguldanak az iskolába, és utazgatni, világot látni csak álmukban szoktak.

De ezek bizonyára egy másik bolygóról származnak. Idegenek.

Hiszen a harmadik évezredben vagyunk.

Első emlékem

Pontosabban szólva: első igazi emlékem.

Hiszen korábbi — netán későbbi? — emlékfoszlányok is kavarnak agyamban, talán még hároméves korom előttiek. Úgy tartják, az ember csak ezután kezd tudatos emlékeket őrizni életéből, de én azt hiszem (persze nem értek hozzá), hogy a tudatalatti emlékek is feltörhetnek, ha bizonyos élethelyzetek a felszínre hozzák. Így, például, emlékszem egy utazásra, ami nagyon tetszett nekem, és még arra a dalra is, melyet a vonat zakatolásának ütemére énekeltem. A dalt — valószínűleg valami műdal lehet — azóta sem hallottam, de szövege is, dallama is egészen elfogadható (még az én igen kényes ízlésemnek is), viszont egy három éves aluli kisgyerek aligha tudná pontosan megjegyezni, márpedig — amint az egy nemrég felfedezett fényképből kiderül — az az utazás, melynek célja a székelyföldi rokonok meglátogatása volt, jóval korábban történhetett. Így aztán törhetem a fejemet: hogy is volt ez?

Első igazi, összefüggő emlékem ma is él bennem, pedig azt kell mondanom: bár ne volna így.

Nagyon valószínű, hogy már elmúltam hároméves, amikor többszöri, általában súlyos mandulagyulladás után szüleim kénytelenek voltak rászánni magukat — és engem — a radikális megoldásra. A korábbi torokfájásokról és a velük járó lázas állapotokról nem maradtak fenn emlékképeim, azt is csak szüleim későbbi elbeszéléseiből tudom, hogy akkor ijedtek meg igazán, amikor az egyik mandulagyulladás következtében nem tudtam lábra állni.

Ez az állapot aztán elmúlt ugyan, de szüleim sokszor összesúgtak a doktor bácsival. Hogy mit beszéltek, mit nem, azt én nem tudhattam, s miután teljesen rendbe jöttem, újból jókedvű, virgonc kislánnyá váltam. Így aztán nem lepődtem meg, amikor egyik reggel édesanyám pakolni kezdett a nagy strandtáskába. Gyanútlanul elhittem, hogy a strandra megyünk, az sem tűnt fel, hogy — bár nincs vasárnap — édesapám is velünk jön. Talán nem is tudtam, milyen nap van.

Furcsának találtam azonban, hogy strand helyett egy nagy épülethez érkezünk, ahol azelőtt soha nem jártam. Ma sem tudom megmondani, mi riasztott meg a bejárat előtt — hiszen nem tudtam elolvasni a feliratot —, de tény, hogy nem akartam bemenni.

— Gyere, gyere, ez egy fedett strand — próbált megnyugtanni valószínűleg édesapám, mert — bár nem emlékszem pontosan — anyám ekkor már aligha tudott megszólalni.

Arra sem tudok visszaemlékezni, hogyan kerültem be olyan szobába, amelyben „fogorvosi” szék volt. Lehet, hogy ezt csak később gondoltam így, mert addig nemigen jártam fogorvosnál, de tény, hogy most beültettek abba a székbe, és odajött egy fehér köpenyes doktor bácsi.

Ettől kezdve összetorlódnak az emlékképek, de az tény, hogy nem altattak el a műtét alatt. Valószínűleg kiabáltam, ordítottam, amíg lehetett, fel akartam ug-rani, de idejében lekötöztek. Anyám volt-e benn velem, vagy apám? Ezt sem tudom, de valószínűleg az utóbbi, mert anyám elájult volna. (Miért nem kérdeztem meg őket erről soha, amíg lehetett?) Tulajdonképpen a fájdalomra sem emlékszem — biztosan érzéstelenítettek. Csak az ijedtség maradt meg bennem, élesen.

A műtét nem tartott sokáig, utána — ezen ma is csodálkozom — haza engedtek. Előtte szüleim a mosdóba vittek, hogy lemosdassanak, és kissé magamhoz térítsenek. Megszólalni nem tudtam, de szemrehányó tekintetemet látva megértették: az is fáj, hogy becsaptak. Legalábbis erre kellett gondolnom (akkor vagy jóval később), amikor az alapos mosdatás közben apám igyekezett meggyőzni, hogy ez is egyféle strand, amit kilátásba helyeztek.

„Hülye azért nem vagyok” — mondtam volna, egy, a napjainkban gyakran elhangzó reklámszöveg után, ha meg tudtam volna szólalni. Mondtam volna, mert egyrészt valóban nem voltam hülye, másrészt korábban előttem is szó esett néha arról, hogy ki kell vétetni a mandulámat. Csak húzták-halasztották, amíg lehetett. Valószínű, hogy már a kórház bejáratánál tisztában voltam a helyzettel, hiszen — erre pontosan emlékszem — ott remegni kezdtek a lábaim.

* * *

Nem tudom eldönteni: helyesen cselekedtek-e szüleim, hogy becsaptak, vagy jobb lett volna, ha őszintén megmondják, hová visznek. Azt hiszem, végül is ez nem okozott számukra különösebb gondot vagy lelkiismeret-furdalást, hiszen az eredmény őket igazolta, és valóban megszabadultunk egy nagy gondtól (ami még nagyobbakat okozhatott volna). Utólag már nem lehet tudni, mikor ért volna nagyobb trauma: ha azt hiszem, hogy strandra megyünk, és a kórházban kötünk ki, vagy ha előre tudom, hogy műtét vár rám. Ez utóbbi esetben nyilván tiltakoztam volna, hiszen — mint minden elkényeztetett kisgyerek, aki ráadásul egyke is — eléggé hisztis voltam. Utólag elképzelem azt az utcai jelenetet, amikor miattam megállt volna a „forgalom”, azaz összeszaladtak volna a járókelők, és szüleimnek magyarázkodniuk kellett volna. A kórház kapuján belül viszont már senkit sem lep meg a gyermek reagálása, még a hisztizését is elnézik.

* * *

Később sokszor beszélgettünk erről az eseményről, főleg édesanyámmal, de a következő évek történései: a háború, a menekülés, az otthon elvesztése még ezt az egyáltalán nem jelentéktelen eseményt is elhomályosították.

Arra pedig sosem gondoltam, hogy egyszer meg fogom írni ezt az első igazi emlékemet. Ami azért még így is kissé foghíjas maradt.

Márton Károly

Ráduly János vallomása

Végigkísért nyolcvan év árnya,
Esők után színek szivárványa.
Őszülő hajam ritkulni kezdett.
Nyolcvan év... Pedig most volt a kezdet.

Fölösleges szavak

Ráduly Jánosnak

Vannak fölösleges szavak,
Soha ki nem ejted,
Mint a féltett titkaidat,
Csak magadban rejtet.

Szomorúfűz

Kosztos Endrének

Szomorúfűz
Lehajló ága,
Miért ad okot
Szomorúságra?

Megszégyenülve

Megszégyenült
A borospohár:
Légyfogó lett
Ünnepek után.

Bencze Mihály

Szülőföld

Pillám elválni készülő falevél,
élethosszat morzsolta a felhőket.
Homlokról a porba gördülő harmat,
csendesen úsztatott szögesdrót vonat,
rabmunkával siratom az ősoket.
Pillám a postán felejtett zárt levél.

Ott fenn pacsirta kottázza álmaim,
varjakat terem az ősi szántóföld.
Nincs sors, csak az aknára terelt vágyak,
örök körforgásban recsegő ágyak,
omló templom falába izzadt Szentföld.
Ott fenn kereszt. A pacsirta szárnyain

színek oszlanak, földre borul a csend,
hol sercegő csillaghullásban állok.
És átfolynak rajtam az évezredek,
csipkedő verebek, leprás véredek.
Nekem maradni kell, hát fénné mállok,
színek oszlanak, porlik a kő s a rend.

(Csernátfalu, 2010. május 30.)

Kárpátok között

A kép hallgat, néma a keret, de az emlék él,
katonabakancs taposott rá, véres félelem.
Szilánk lelkem nyöszörgött, kavargott bennem a tél,
éhes szóra tekeredik a kígyó-kegyelem.

Mégis itt születik új testbe az árva lélek,
emberi hangon itt beszélnek. A fák s virágok
hegyen-völgyön menetelnek. Egyszer leköröznek,
mert értik a szívdobbanást, s ez békére nem ok.

Szemben állok önmagammal, s tükörképem rám néz.
Balon a jobb, jobbon a bal, ki vagy te tükörszép?
Mint egy forgóajtón átjárok önmagamba, s kész
pokol a mennyek birodalma. Forog a szószék.

Túlfeszített nyelvújítás, a tömeg még hallgat.
Belül, lelkünk katlanában már kavargó a múlt,
ott, hol villámok cikáznak, s egy közös akarat
előbb-utóbb lerázza a bilincset, s tör kaput.

Egyszer nagy levegőt veszünk és kimondjuk: elég!
Legyem meg a mi akaratunk, nemcsak a másé.
Forgószínpad omlik, a sok hamis isten elég,
szunnyadó vulkán robban, Jézus nem a Tamásé.

(Csernátfalu, 2010. május 16.)

A kunyhó

A rúttá-csúffá dagadt világ kesereg,
a sors zajongva szeli-cseni a csöndet.
Tengeren titokzatos keleti sereg,
süllyeszti az anyahajónkat, s az eget.

Minden elsüllyedt, a víz csak engem sodor,
tudatom egy kis lakatlan szigetre vet.
A szeretet csendje a szívemben kotor,
s mire felébredek, már betakar az est.

Minden nap a végtelenre tapad szemem,
szakállas imám belesimul a tájba.
Küldj valakit értem, ne hagyj el Istenem!
Lelkem útját benőtte a gaz, s a málna.

Önmagamba roskadok, nem várok senkit,
roncsokból, s az álmokból kunyhót építetek.
Ez templomom, s kriptám is, ha elfogy a hit.
Anyám beszélőre sosem jössz, hát félek!

Ételem — a víz és az ég partra dobja —
gyökér, sáska, kígyó, béka, s anyanyelvem.

Italom az eső, s szomjam vihar oltja,
hőség s hideg hasad, s roppantja gerincem.

Múltam s jövőm nincs, csak a jelenben élek,
minden rajtam kívül rendeződik, s halad
a csillagos éjben, én a vándor lélek
a hit örök tűzét őrzöm, s bennem marad.

Hetek óta semmi eső, szomjan halok,
sivatag a testem, teremtőm búcsúzó.
De itt a zápor, éledek és rohanok,
villám csapott kunyhómba, hörgök s ordítok.

Hogy tehetted Istenem, így büntetsz engem!
Düh és keserűség vulkánja kiloccsant,
ájultan zuhantam a félédes füstbe,
és zord sziklák alján az árnyékom csobbant.

Másnap egy furcsa hang többször is szólított,
újszülöttként ébredtem, s remegő szívvel
megértettem, hogy énemtől szabadított.
Honnan tudtad, hogy élek, s szigetem kulcsjel?

Láttam füstjelzésed, ő mutatott utat,
karjukra fűztek mosolygós fénynyalábok.
Hídon túl új élet, Isten nem sanyargat,
szorítja kezed, míg eltűnnek a nyomok.

(Csermátfalu, 2011. január 23.)

A körtefa

Összeadva szavaidat, te parányi ember, galaxis leszel!
Történések, tények, döntések láncolata végén kutya ugat.
Az atomi részek billiárdja kinek kezéből árad széjjel,
ha tudományod hangyaszorgalma betömi a fekete lyukat?

Ezen bölcselkedik az apa, és vigyázza a négy fia álmát.
Önzés, bírvágy, hatalom, áldozat, szeretet, melyik lesz végzete?
Mindnégy fiát szétküldte egy-egy évszakba, figyelje a körtefát.
Rácsokat font köréjük a gondoskodás, s az anya acél hite.

Hóvihar, gyémántjég, az otthoni életből csak ennyi fény maradt.
Körtefa — fehér márványon egy grafika —, jégvirágok szikráznak.
Kulcsra zárt történetek, kivasalt érzelmek, a hóember szabdalt.
Az agyban matat verejték mögött a gondolat, itt kik szánkóznak?

Kártyavárat épít a tavasz, híd dől össze a szivárvány alatt,
Rügyattanás, virágvihar, örök tűzével lobog a körtefa.
Vezessél reménység, gyerek vagyok, mutasd tiszta bátor utamat!
Sivatagok zöldjét zabálják a sáskák, s az oázis az áfa.

Hú anyaként fogja kezem a nyár, remegő szívvel érek oda,
hol a körtefa csillagnyi karácsonydíszke termésként csilingel.
Mosolygó hegyek ezer arcán sikló leánykacagás, s egy nóta
visszhangzik szívemben, de a horizonton egy kövér narancs legel.

Kádba érett fürtök méze pereg, a drága nedű tetején hab,
körtefán a csorgó villanykörték mély édes életté gyulladnak.
Gyöngyös cseppek az ősz homlokán, borozgató vendégeknek csak ad,
csodákat kortyolnak a fehér sapkás ormok, s már el is alusznak.

Fiaim, gyertek haza, meséljétek el minden évszak lényegét!
Körtefa illatából négy csokrot küld a szél, s az ifjú igazak
egymásnak feszülnek, s mindenki ördögien védi a magát.
A kristálygolyó összetörött, s tátongunk, mint partra vetett halak.

Pedig a négy ifjú igaz egy ősi igaz vetülete csupán,
együtt teremt szigorú rendet, tőle ered s csak hozzá tér vissza.
Sok fény vizzálya a sötétség, s így felettünk tombolhat az ármány,
ahol egyetlen nap süt, világosság ott van, s ez isten igaza.

(Csernátfalú, 2011. január 23.)

Ráduly János

Félperces történetek (XVI.)

Miként lesz tovább?

Mosolyogva léptem ki a kapun, a jó hír megérintett. Örömmé változott át. Gyuri baktatva jött velem szemben.

— Na, jókedve van a tanár úrnak, valami örömhírt tud.

— Igazad van, Gyuri — válaszoltam —, öröm ért. Nagy öröm.

Gyuri elgondolkozott, s mindjárt mondta:

— Ügyeljen, mert én óvatosságra intem: a kicsi öröm hamar eltelik, és sosem tudjuk, hogy miként lesz tovább.

A megbátorodott róka

— Képzeld el, tanár úr — mesélte Jóska —, többen beszélgettünk a ház előtt, s az erdő felől megjelent a róka. Szaglászott erre, szaglászott arra, de az állatokhoz nem tudott hozzáférni. Meglátta a szőlőlugast, s megbátorodva enni kezdte az érett szemeket. Aztán összefutottak a szomszédasszonyok, csárpálni (kiabálni) kezdtek. A róka felfogta a vészhangokat, s rögtön visszavánszorgott az erdőre. Elmenekítette magát.

Demeter Attila

Állapot

Már látom
ami a hátam mögött van
s nem nézem azt
ami előttem
nem találgatok
nem remélek semmit
békét kötöttem

Márton Timea

Piromán szerelem

Lángba borul lelked kecses virága,
Tested vele ég, sikítasz hiába,
Édes hangodtól zeng az éj világa,
Vágyakozás emészt, kéjsóvár imádat.
A tűz felnevet, tombol, vad táncot lejt,
Tündöklő vérruhába vonja testedet,
Szürkén gomolygó füst tisztítva lelkedet,
Az ég felé kapaszkodva ízlelget
Minden bűnt, mit valaha elkövettél,
Hisz sejtet, általa jobb ember lettél.
Ám a tűz elhal, nincs már mi éltesse,
Kihalt gyönyör, porladó tested lesve,
Ürességet csokol elmém sötétjébe,
Emlék már csak a tűz gyönyörű fényessége.

Síri csend leple fedi el a tettet,
Érzelmek gyúltak, majd semmivé lettek...

Pálffy Tamás Szabolcs

Caesar Rómában

*„Nem lehet, hogy az ember ne váljon azzá, akinek a többiek hiszik.”**
Caius Julius Caesar, ókori római hadvezér, politikus

kedves katonáim nem vagyunk dilettánsok
támadásunk botrány a szenátusnak átok
bölcshelyen állok én Rómában születtem
tizenhat évesen én Jupiter papja lettem

vagyok aki voltam leszek aki vagyok
Rómából elűzött jövő nélkül hagyott
katona hadvezér sikeres stratégá
légiónk lépése győztes csapat-példa

örömmel mondhatom ez kikívánkozik
Rómában az idő most nekünk dolgozik
virágzó tavasz vár az örök városban

Jupiter áldása kérés fohászomban
látod Itália látod Örök Város
jelenlétünk botrány mégis igazságos

Szatmárnémeti, 2016. január 11.

*2065 éve, i. e. 49. január 10-én vagy 11-én Caius Iulius Caesar egyetlen legiójával átkelt a Gallia Cisalpina provinciát Italiától elválasztó határfolyócskán, a Rubiconon (ma Fiumicino), s így a senatussal és Pompeiusszal való kiegyezés helyett a polgárháborút választotta. Forrás: http://www.mult-kor.hu/20010427_atkeles_a_rubiconon

Ilyés András Zsolt

Tükör előtt

Harminc után már átlátsz a sorokon,
galambok várnak békét a szobrokon,
nincs még bélyeg a kivasalt homlokon,
csak kintalan lét — másodfokon.

Félidőben is tartanád az iramot,
de már gyerekkorod kirabolt,
mese, kaland, romantika, dráma,
rozsdás korlátnak döntene a fáma.

Bátraké a világ, félvállról helyesled,
csak növelnéd vele a szennyesed,
hősnek látszani hiába menőbb,
a sírva nevető bohóc kelendőbb.

Hiába ígér szívárványt a kirakat,
hadüzenet minden virradat,
nedvesen sóhajt majd a vén diák:
Azok a negyven előtti komédiák!

Falun tenyered kérgesíti az élet,
mindig oda vezet vissza a képlet.
Pókerarc lennél, mintsem álszent,
a kastély gőgös, építs skanzent.

Nagy László Mihály

A holnap tegnapja

Nem tudom, más hogy van vele, de nekem tele a pizsamán azzal: „milyen jó ember, szomszéd, szaki, estébé, estébé” volt.

Ez a VOLT, a múlt idő, zavar. Valamiről, valakiről miért nem lehet a történés pillanatában beszélni? Ha vagy, eszel, veszel, iszol, hízol, alszol, az élet hajszol, de vagy. Még akkor is, ha kivagy. Nem tudja senki, hogy ki vagy, mi vagy, de egyszerűen: VAGY. Jelen időben.

Vagy, amíg jön a fagy, a nagy fagy. Akkor már senkit nem érdekel, ki vagy, mert mindenki fázik, összehúzódik, összebújik valakivel.

Te nem ezt teszed és megfagsz.

S akkor hirtelen valaki leszel. Áh, dehogy leszel, a múltba mész: valaki voltál. A jó, az okos, a szép, meg az a sok estébé.

Szarvazhatsz rá. Az addigi léted felszarvazottja vagy.

Amíg éltél is, Unikornis, egyszarvú voltál. Most már egy szavad sincs, csak a szarvad. Hosszú, rövid életed alatt sokan kérték, hogy szarvad porából adj egy kicsit, hogy betegségükből, nyavalyájukból felgyógyuljanak. Te pedig vártad, hogy a monda szerint jöjjön az szűzlány, akiért megtetted volna.

De hol vannak ma már a szűzlányok?

Ők is csak voltak.

S az életed közeleg a múlt idő felé, lassan már te is csak voltál, amíg éltél. Aztán megdögöltél.

És hirtelen baromilag valaki VOLTÁL.

S ezt a szöveget utálod.

Akkor pont. És kezdjük újra.

VALAKI VAGYOK.

Nem Andersen.

Szentimrey Andor, műépítész, csak külföldiesen: Ander Szentimréj...

Majdnem Andersen.

Születtem, lettem, ettem, most már értem, megéltem, amit tettem, ha tehettem, tanultam, ámultam, bámultam, butultam, középiskolát, technikumot majd elbuktam, Cambridgeben az egyetemen, szinte elvéreztem, de éreztem, ezt kell tennem és oklevelet szereztem, de felébredtem, s elrévedtem. Álomvilágban saját magam kerestem. Sokat szunyókáltam, pókhálómat elvetettem, rám ragadt, elrágattam, s ebből lettek lábaimra a béklyóim. Ezekben rohangálok és utálok, ha nem az a sláger, hogy vagy valaki, hanem az, hogy majd valamikor én is voltam az, aki. Ám jobb szeretem, hogy most is elismernek, anyagilag, szellemileg — gyengébbek kedvéért: pénzügyileg —, és már két álmot ébresztettem életre, a Szent

István Katedrálíst és az Arany ábécét, amire, jelen időben is kimondhatták volna, jó ez a műépítész, hogy vagyok valaki, mondhatták volna gyerekek, szülők, hazánkfiai, Péter-Pálok, kapálók és nem kapálók. A péterekre átok, ha nem barátok.

De nem tették.

Várják, hogy megdögöljek, s kórusba mondhassák, nagy műépítész VOLT. Na, ezzel van tele a tököm, a magom és a tökmagom.

Legyünk barátok, ha most dumálunk, most élünk, most mondjuk, hogy nagy szarkaláb van a pofámon, vagy a pofádon, vagy csak szarka vagy csak láb, de mondjuk jelen időben.

Érted?

Megérted?

Megélted?

Nem?

Akkor most is élsz.

Minek a múlt idő?

Ma van a holnap tegnapja.

Dédnagyanyád, nagyanyád anyja, aki édesanyád anyja.

Az anyját, itt nincs múlt idő. Mindhárman meghaltak, de jelen idő az anya, az anya anyja, a nagyanyja...

S az emlékezés hatalma, pedig csak három alma, de van hatalma.

Ma avatják a Szent Pál bazilikát, megcsináltam. Már is van hatalma.

Mindenki örül, ünnepelnek, kemény vagyok, most, itt, jelen időben.

De nem tudják, miért nem tudok örülni, miért tudok inkább megörülni?

Én tudom. Itt, most, jelen időben.

Daganatom van, lehet rákos.

S ha az, jön a daganyozás, a gyógykezelés: tapicskolni a mindennapod ganyéjában, hogy a holnapi ganyénak helyet teremts, s csak akkor mehetesz tovább, s elhiszed, hogy hülye lehetsz tovább is.

Jobb, mint rákos.

Holnap is, ahogy voltál a tegnap is.

Mindegy, ami voltál, avagy vagy, hisz ma van a holnap tegnapja.

De kinek mondd el, fiadnak, menyednek, unokádnak?

Ők kinek ártottak?

A fájdalmat nem kilóra mérik.

Te sem mérheted, még maroknyira sem.

Nem vagy te se kofa, se árus, se Isten, se mágus, csak gyanús rákgyanús. Így, jelen időben, amit szeretsz, amiért kardoskodsz, műépítész, építészként avagy műként, ítésként, műemlékként.

Műemléket szerettel tervezni, emléket gyártottál, rengeteget, de a kettőt még soha nem kapcsolod össze.

Emlék a műemlék?

Most se tudod, miért?
Az egyik mű, a másik emlék. Ketten együtt, távol a jelentől?
Pipepurc a levegőben.
Nem érdekel.
Ha rákos vagy és beledöglesz, múlt időben dumálnak rólad, de rólad dumálnak, már ez is valami. Van olyan, akiről meg se emlékeznek.
Megzavar a mobilod:
— Halló, Szentimrey Andor, a kolozsvári rákkutató intézettől keresem, a beküldött rákgyanús leletről tájékoztatom, a gyanú a múlté, csak volt. Ön jelen pillanatban nem rákos, az eredményeket címére küldjük.
Öszintén bevallod, soha nem örültél ennyire a múlt időnek, a holtnak, pardon, a VOLTNAK.

Fülöp Kálmán

Elkésett gyermek

Fakó sötét, villan
rám éles penge,
a gondolat is
visszafogott, lenge.

Valami készül,
a képek összefolynak —
elkésett gyermek,
utánzata a kornak.

Maró gúny, játék,
de kételyeket oszlat:
égre tekint
és tűz hamvára roskad.

Pethő László Árpád

Égbe látón

Csoóri Sándor emlékére

Egy szál fényesség
tehet hulló levelet
párnádra mostan

aztán ébredés után
futhatsz földre hogy az
égbe láthass: bibliádat írni.

Süketítésben

Vigasztalásul —:
ezek a fák a fenyők
gyógyító vizek

erdélyi tüne-
mény s a kutyák félelme
az utak szélén

így vagyunk kivert
állatként a magunk bír-
tokán — zöldben is

már kékben sárgán
mintha bérelhető föld
gyanánt sokszoros

túlélésben — ott
hol a felhőt lopják a
kanyarodóban

lefelé mozgás
felfelé vízmosásként
kereszt — kálvária

isten birtokán
józanodás: ki itten
földet birtokol

égi lázadó
lehet a számon tartott
süketítésben.

